

# JAK ZACHOWAĆ SIĘ W TOWARZYSTWIE NIEWIDOMEGO

My niewidomi staramy się wykonywać wszystkie czynności samodzielnie i aktywnie uczestniczyć w życiu codziennym. Jednak twoja pomoc w określonych sytuacjach może okazać się niezbędna. Jak to zrobić?



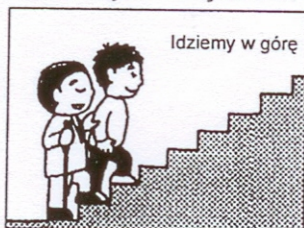
◀ **NAJPIERW ODEZWIJ SIĘ**  
Najpierw odezwij się do osoby niewidomej  
(Słyszac Twój głos niewidomy może ustalić gdzie jesteś).



◀ **BY WSKAZAĆ DROGĘ**  
Wyjaśnij konkretnie np.:  
„Idź 50 metrów prosto i znajdziesz to po prawej stronie”.  
(Nie mów „idź w tę stronę” - bo to nie znaczy nic).



◀ **TOWARZYSZĄC PROWADZ**  
Zaproponuj swoje ramię (lub bark) by niewidomy chwycił cię ręką, którą nie trzyma białej laski. Maszeruj w jego rytm. Nie ciągnij go.



◀ **NA SCHODACH**  
Przy schodach powiedz:  
„Idziemy w górę / w dół”.  
To dużo pomaga.



◀ **ABY POKAZAĆ GDZIE USIAŚĆ**  
Spowoduj by niewidomy dotknął oparcia krzesła.  
Daje to dużą orientację w usytuowaniu siedzenia.



◀ **DLA USYTUOWANIA PRZEDMIOTÓW**  
Informuj niewidomego gdzie znajduje się dany przedmiot w/g wskazówek zegara, np.  
„Ciastko jest na trzeciej godzinie”.  
(Nie mów „tutaj”)



◀ **GDY ODCHODZISZ OD STOŁU**  
Koniecznie zapowiedz n.p. „Przepraszam, idę zadzwonić”.  
Jeśli tego nie zrobisz niewidomy może mówić do ciebie nieobecny.



◀ **PRZY ROZLICZANIU SIĘ**  
Przekazuj banknoty i bilon jeden po drugim, licząc je.

Rys.: SAWA Satiko  
Projekt: JABE (=Japoński Związek Niewidomych Esperantystów), 2001

• Wersję w języku polskim oprac. Helena Skonieczka  
Zezwala się na kopiowanie, tłumaczenie i rozpowszechnianie dla dobra niewidomych.